

EL POBLE: CATALA

5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ DESSE PARTICIPACIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONS IBERIQUES: 4 pessetes trimestral PAISOS D'UNIO POSTAL: 5 pessetes trimestral

ANY VI • Barcelona dimecres 19 de maig de 1909 • NÚM. 1.633 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ A UN VOLUM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONS IBERIQUES: 5.00 pessetes trimestral BARCELONA: 1.50 pessetes al mes

5 Cts.

Divendres, 21 de maig
EXTRAORDINARI

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

Número GUIMERÀ

24 PLANES
Algunes de elles en color
15 CÈNTIMS

SITGES HOTEL SUBUR
20 Maig - Carreres de Voltures
Servei esmerat - Cuberta a 5 pessetes desde les deu del matí
S'expenen VALES a 5 pessetes cubert: Colmado Giraud, Rbla. Flors, 13; Dalmau Oliveras, Plassa Universitat, 8; Colmado Pelayo, Rbla. Canaletes, 9; Valencia, 293, y Rbla. Mitg, 37, anuncis.

INSTAL·LACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS
A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus econòmics y resultats garantits. Nombroses referències

DAVID FERRER Y O.A.
(Societat en comandita)

Corts, 586 -- BARCELONA

FUNERARIA FERRAN 8, Palla, 8
TELÈFON 949

PARAULES

Paraula qui voles de la boca y et perds en l'aire, ningú sab quina serà la teua acció, quan ja visquis per tu sola y t'e mancipis del qui va lliensarte. Els uns y els altres te faran servir d'instrument pera les respectives miques, y desentranyaran sentits ocults que jamai tingueres, y te violentaran pera fer-te dir lo que no volia dir el qui t'modula. T'obriran les entranyes pera llegir-hi el secret que volen trobar, y dislocaran els teus muscles pera fer-te contorsionar en llur circ.

Vet aquí que «La Veu de Catalunya» me atribueix unes paraules sobre'l sentit de les esquerres, y me cal a tota pressa declarar que no'm se reconeixen a través elles. Aclarim, aclarim les coses.

No es lo mateix parlar concretament de lo que tots entenem per «esquerres», que parlar ideològicament de les esquerres. Lo que jo he dit y repetit és que en la filiació personal de cada l'home, en la caracterització de cada qual com a home essencialment dretista, o essencialment esquerrista, hi ha la revelació d'un temperament, més que la d'una opinió; és que sempre que un partit d'esquerra, el partit de l'esquerra present, puja a la creació activa del govern, des de l'idealitat pura de l'escola, de l'oposició, de l'aspiració, tot seguit ve una nova esquerra a substituir l'antiga. És allò, tan sabut, de que les esquerres d'avui són les dretes de demà. Vull dir que en la funció activa governamental hi ha una missió política diversa de la que pertany a l'eterna inquietud no conformista, a l'immortal futurisme; y que si l'«govern», per esser-ho, és cosa actual, l'ideal, per esser-ho, és cosa futura; és l'impuls del grau pròxim en l'incessant evolució política cap a l'inssequible perfecció; y naturalment, quan se puja un d'aquests graus elevats a govern, el partit, y convertint en «dret» l'«esquerra», un altre grau s'apresenta, esperant la passa nova.

Si precisament (y això és ja una vulgaritat política) les esquerres, una vegada govern, són les encarregades de renovar la «república», iniciant les reformes que demà les esquerres d'ahir, avui partits de dreta, se cuidaran d'«arrelar». En un mot, les esquerres futures creem l'ideal, les esquerres presents l'implantem des de l'«govern», les esquerres d'ahir l'«arrelen», l'«enoblen» y el fan compatible ab la realitat.

Espanya, per exemple, és un país tan retrassat en l'«ascensió política», que hi semblen ideals d'esquerra futura fins aquelles reformes ja arrelades y dretistes en altres terres. Així la República com a forma de govern (y podria citar mil altres exemples) és a Espanya un pur ensomni de poesia política, perquè la massa no es encara digna de tal encarnació. En canvi, vegis com a França l'«adventment dels radicals al poder ha transformat l'equilibri de les forces, convertint en dreta l'esquerra d'ahir, y posant-hi en front, en una duríssima oposició, la nova esquerra, la socialista.

Paralelament a la progressió qui renova les esquerres, les dretes van extingint-se y morint. Així, per exemple, el partit carlista nostre és ja una agrupació impotent, una remembrança històrica.

Anem al nostre piet catalanista. Pre-

cisament jo crec que aquests dies assistim a una transformació tal de l'equilibri, que l'«ensorrada» de les dretes catalanistes senyala l'anunci de l'«hora» en que la direcció de la dreta catalana serà encomanada als elements moderats de la nostra esquerra, mentre se formi la nova esquerra catalana que ha de substituir l'actual radicalisme anticatalà.

Ademés, té de tenir-se en compte una cosa. Hi ha hagut una frase corrent com a excusa de certes actituds ministerials dels regionalistes; s'ha dit que ells eren els únics qui, «ara per ara», podien alcançar qualque cosa en favor de les reivindicacions catalanes, col·laborant, per manera indirecta, en la feina del Govern espanyol conservador. Y jo deia: es clar! Quant més feble sia una actitud de protesta, quant més aïllada sia la tifa d'una oposició, més conomiancies podrà haver-hi entre ella y l'enemic. De manera que'l ministerialisme de la dreta era nascut de la seva manca falta d'«estridentia». Ademés, el caràcter de neutres en lo referent a forma de govern, més encara, l'«actament» exprés a la monarquia, més encara, la possibilitat, cada dia major, d'una intervenció directa de certs regionalistes en les funcions ministerials, donava als elements de la Lliga aires de coautors y cooperadors ab el gabinet Maura. És que la filiació de la llei d'Administració local no s'ha atribuïda tant als lligaires com al Govern? Per lo demés, el caràcter conservador del regionalisme facilitava l'«entente» de Govern y Lliga per un perfecte «do ut des». Ja ho he senyalat un altre dia: jo't dono les mancomunitats, y tú m' donaràs el sufragi corporatiu, l'«ofegament» de les estridenties, l'«atenuació» en el llenguatge dels teus periòdics, el silenci davant la continuació de la llei dura, l'«aprovació» tàcita o expressa davant els projectes de llei repressiva... ¿No és així?

Per aquests acostaments entre'ls uns y els altres, vaig parlar de cert «contagiu» qui havia encomanat als regionalistes el mateix madrilenyisme que volien extirpar.

Però'ls esdeveniments darrers cambien per complet l'ordenació de la nostra política catalana. Reparau que, de fet, la República catalana té ja existència, si República és la participació conscient de tots els ciutadans conacionals en una mateixa política. Per això'l republicanisme de la nostra esquerra més aviat ens afavoreix que'ns perjudica, pera una activitat directa y «governamental» sobre Catalunya; y ademés, per lo mateix que'ns aparta radicalment de les institucions espanyoles, encara ab més intensitat el catalanisme com a divergència radical entre Catalunya y el restant d'Espanya, que es encara socialment monàrquic per absència d'esperit polític entre les masses, per manca de sobirania popular, de democràcia y conciencia de poder. Entesa la paraula «separatisme» com a distinció entre les dues nacionalitats y les dues polítiques, catalana y castellana, la nota de la nostra esquerra té un grau més d'aquest separatisme. En conseqüència, havent-hi una plena adaptació del nostre país català a l'exercici de la democràcia (ja que sense ella no's podria demanar lògicament l'autonomia), y havent passat la nostra esquerra a la consagració dels vot catalanistes qui de fet l'«han elevada a majoria, això és, a poder, pot dir-se que la nostra feina ha passat a ésser governamental y executiva.

Ara (y ab això torno a la meua concepció general sobre les esquerres): qui dubta que la tempesta d'inquietud suscitant dins l'esquerra actual una nova esquerra, orientada més enllà y destinada a la victòria en temps imprevisibles encara? El fet mateix de la victòria present obre'l camí cap an aqúelles orientacions. Y no insisteixo, perquè ja n'he parlat en l'article anterior. La votació darrera vé a constituir una revisió de poders: la direcció espiritual de la política catalana, el poder català, el «govern» català, encomanat (en aparença) pel poble a les dretes, se delega avui en les mans nostres. Quan la victòria s'consolidi, y vagi desapareixent la antiga dreta catalanista, el pas a la nova esquerra serà un fet.

Per lo demés, concretant-ho a l'obra de les dretes catalanes, no pot dir-se que hagi estat una obra conservadora, com no ho és la feina del Govern central ab qui han col·laborat. És una obra reaccionària, una obra adversa als principis de la Revolució, com ho és l'essència mateixa de la doctrina que professen. Jo vaig dir un dia que, per una inversió fatal de les coses, avui, a Espanya, eren els partits de dreta els encarregats d'iniciar reformes, mentre les falses esquerres del dinastisme's mantenien estàtiques y purament conservadores. Y en aquella tasca de reacció, les dretes catalanes hi tenen una forta responsabilitat, que justament se'ls deu exigir, que segurament el poble'ls exigirà un dia.

GABRIEL ALOMAR

TOT PASSANT

Solidarietat inesperada

L'anònim redactor d'«El Progreso», ab el qual he tingut el gust de dialogar tots aquests dies, tindrà de perdonarme que interrompi avui el nostre col·loqui, deixant de banda per un dia aquest piet de la catalanitat, que tant li costa d'entendre o de voler entendre. La tirania de l'actualitat, única contra la qual no pot rebel·lar-se'l cronista, mana imperiosament que registri avui en aquestes notes un fet trascendental, fins a cert punt, dintre la relativitat de les coses polítiques. Y aquest fet és l'aliança realitzada a la Diputació entre'ls regionalistes y els residus del caciquisme dinàstic liberal, que en aquella corporació encara resten.

Realment dita aliansa ha sorprès a tothom qui considera la política quelcom més que l'art d'apoderarse del govern d'una corporació y mantenir-lo per damunt de tot, a forsa d'habilitats y d'intrigues. Perquè podria preveure's qualsevol cosa dels regionalistes: fins que'l dia més impensat declarassin lligada la sort de Catalunya als destins de la dinastia, dispensadora de grans creus. Però mai que fessin pacte d'aliança, promettent-se y donant-se mutua ajuda, ab els liberals dinàstics, ab aquells liberals dinàstics que tenen per que'ns en Moret, la bestia negra de l'orgue oficial de la Lliga.

Fins ara mateix, gairebé diàriament, les columnes de «La Veu» han declarat abominables els homes del liberalisme dinàstic, oferint continuament, infadigablement, el nom de llur quefe a l'«execució» de Catalunya, presentant-lo com el pitjor enemic dels catalans. Y ara, tot d'una, sense previa rectificació d'aquest orgue, la Lliga s'afilla amorosament aquests homes, aixecant un correllonari d'aquell Moret tant execrat a la vispresència de la Diputació provincial. Com se explica tant extraordinària mudansa? És que els liberals han fet pública y solemniar la rectificació dels pecats que «La Veu» els atribuïa? És que han abjurat d'aquell patriotisme i d'aquell anticatalanisme que, a cada punt, els retreia?

No: la que ha rectificat ha estat la Lliga. Y lo més extraordinari, és que aquesta rectificació, aquesta claudicació en profit dels que proclamaven els seus mortals enemics polítics, s'ha fet en contra dels que havien de ésser els seus naturals aliats enfront d'ella, en contra dels homes de l'esquerra solidaria. Y aquesta prova d'hostilitat contra l'esquerra catalana, coincideix precisament ab la campanya que l'orgue de la Lliga havia emprat a favor de l'«actuació» de Solidaritat, una y indivisible, en futures eleccions, alegant que ja n'hi havia prou de la passada experiència, pera assegurar que tota acció separada de la dreta y de l'esquerra en noves luites, encara que no's referissin directament al piet de Catalunya contra l'Estat, foren tant sols profitoses pera'l llerrouxisme.

Lo succeït a la Diputació, ha vingut a posar un comentari eloqüent a les paraules y a les intencions d'aquesta campanya.

J. PONS Y PAGÉS

COMENTARIS

«EL DURO PAN...»

A totes les redaccions, de tant en tant, arriben uns groixuts paquets de periòdics. Aquests paquets que indefectiblement sempre són grossos, indefectiblement també sempre arriben d'Amèrica. Els ingenuos periòdics, veient paquets y periòdics tant formidables, tenen un elogi pera la civilització americana, exclamant: Això són periòdics! Y continuen admirant aquelles immenses fulles, triples que les d'aquí, però ab una prosa tant insípida y incongruent com la lletra d'una «pilonga».

Ahí ens va arribar un d'aquests paquets extraordinaris. Els periòdics aq-

vegada eren de Montevideo. Un d'ells, «La Tribuna Popular», portava una intervú ab en Lerroux. El senyor Lerroux construïa frases vigoroses, dignes de la seva contextura de caperador, de pagès de masia cordobesa, y ab aquestes frases parlava en l'intervú, del rei, dels alabarders, de la política dinàstica, però en Lerroux no diu en ella ni una paraula del proletariat ni del catalanisme.

En Lerroux ha crescut, per haver pujat, primer, a les espalles dels obrers pera canviar sobre ells el «Ca ira»; y segon, per atacar en nom de la patria espanyola al catalanisme. Ara, lluny de les taules de la Casa del Poble, lluny de les bruses, no té ni una paraula pera'ls miserables, els dolors dels quals li han tocat en sort com temes pera les seves oposicions a la bona vida y lluny de la patria, de la seva y de la nostra, ja ni'ls barret ni'ls llavis se'ls pinta ab ratlles «rojo-gualdes». Què se li endona an ell, «bon vivant», extractor de tots els profits que donen totes les terres, de Catalunya y d'Espanya, dels burgesos y dels proletaris! En Baudelaire deia: «Ubrigueu-vos ab lo que vulgueu, ab vi, ab poesia, ab virtut; però ubriagueu-vos», y ell, Saturn de la demagogia, ens crida ab l'exemplaritat de la seva esposa de Gargantua: «Visqueu de lo que vulgueu, del «sansculotisme», del patriotisme, de l'orde, de la revolució, d'anar contra'ls palaus, de cantar a les casernes, de lo que vulgueu, però viviu, Epicuri, renaix en l'ànima den Lerroux.

Y és clar, quan el reporter de «La Tribuna Popular» li ha preguntat, i què farà quan arribi a Espanya? en Lerroux, el bon Lerroux, lluny dels seus, li ha dit al reporter, «ex-abundantia cordis»:

«Primer realitzaré una gira per totes las provincias en misión de propaganda y reconcentración. Estoy en condiciones de realizar esta labor con incalculables ventajas. Nuestra raza, de suyo fantástica, tiende a ver en todo destrerrado algo así como un marfil. Aprovecharé de esta leyenda que la imaginación popular se forja siempre, para hacer más eficaz mi gira de propaganda. Subdividiré y organizaré las energías, iremos a la realización de un gran congreso, en el cual se nombrará jefe de partido a autoridades dirigentes y se fijarán normas de conducta. Cuando se haya realizado todo esto seremos una potencia...»

La llegenda del martiri! La llegenda del capdell que torna dels dolors de l'exili, y que bé sabrà aquest gran actor popular aprofitar-la! Nosaltres hem pensat més de una vegada en si tots aquests agitadors no seran còmics d'una potencia extraordinària y si en aquest home que's diu Lerroux, no s'haurà perdut un Zacconi, un Le Bary o més aviat un Giovanni Grasso. Els plans de l'exili, com brollaran, creadors, davant de la multitud comungal! Y el cant del retorn, del retorn als braços populars, després de l'amarg peregrinatge (com farà cridar en crits d'agraïment a l'hèroe recobrat, a les mil boques idolàtriques!)

Com interpretarà en Lerroux aquesta llegenda? Com se caracteritzarà? Nosaltres no dubtem que la llegenda «El retorn del capdell», tindrà una bona interpretació y que serà pera l'empresa un extraordinari èxit. Però tenim prou d'una cosa. Quan l'«òbaga», de retorn de Londres, en un dels seus discursos, va inventar, posant els ulls en blanc, «el duro pan» de la emigració, una franca, una grossa rialla, va esclatar en tots els escòns del Congrés. La panxa rodona, burgesa de l'«òbaga», se'n reia del duro pan, y ells, els diputats, també se'n reien.

La rodona panxa del senyor Lerroux no farà riure als seus. Cert que'l «dure pan» és una vella comèdia, però'l públic del equino toro, el públic dels mitings y dels millores comèdies, sempre s'entendrà davant de les velles comèdies. En la Casa del Poble, eternament aplaudiran a «Carlos II, el Hechizado», y els retorns dels capdells, ab la panxa contenta y els menjars de «pan duro».

Per què indignar-nos davant de tot això? El poble's diverteix ab aquestes coses. Sense homes com en Lerroux, sense cinemàtogràfs y Paralel, sense la nit del dissabte y el café dels diumenges, el poble s'aburriria massa. Y aquest bon comediant, el senyor Lerroux, dona gratis els seus espectacles, en la terra dels espectacles cars y dels comedians dolents.

EL MAGNÍFIC SENYOR SOL

Don Joan Sol y Ortega ha tingut novament un gest olímpic. Magnànimement, ha declarat que s'allegria del triomf de l'esquerra catalana. Nosaltres li'n restem més que agrats, en la nostra petita. Ave, Júpiter, els vencedors novells, saluden la teua gloriosa omnipotència!

Y és més d'agrair que la satisfacció de l'olímpic senyor Sol hagi descendit benèvolament fins a nosaltres, pera declarar-se content de la nostra gesta, quan el senyor Sol ha declarat a continuació que ja mai més rebaixaria la seva magnificència fins a les minúcies de les luites locals, despreciables misèries de companjar. El necessari més ample camp pera'l desenrotllament de les seves meravelloses apuntes de política. Tot això del renaixement de Catalunya, tota aquesta tasca de treballar pera convertir Barcelona en regina de les ciutats mediterrànies, empori d'art y de riquesa, fogar de la futura civilització nacional catalana, tot això són entreteniments indignes de la seva alta sapientia. L'aliga no cassa mosques. Y el senyor Sol necessita l'espai de més enlairades empreses pera estendre a tot plé les ales del seu geni polític.

Segons sembla, el senyor Sol dedicarà exclusivament les seves energies a realitzar d'una vegada aquella revolució que fa tant temps prediquen els que preferiren parlar-ne que fer-la. Guanyant per mà an en Lerroux, el senyor Sol ha desplegat el banderí de recrutament dels revolucionaris professionals. El senyor Sol sembla voler tornar als bons temps de les conspiracions zorrillistes. Més això és cosa que té's seus perills. Perquè d'altres potser evocaran el record d'aquelles antigues conspiracions, y potser recordaran que tot lo que's tramava llavors a Barcelona entre els zorrillistes, era descobert, sense saber com, pels agents governamentals. Y podria ésser que recordessin també, com a lèdarreries d'aquelles conspiracions, de comú acord ab en Ruiz Zorrilla, se feien tots els treballs revolucionaris d'amagat del

senyor Sol y Ortega, malgrat ésser oficialment el cap visible del zorrillisme barceloní.

Centre Nacionalista Republicà

Se convida als socis al sopar íntim en honor dels nacionalistes amnistiatos que tindrà lloc el prop vinent dissabte, dia 22, en el **Mundial Palace**.—S'expenen contrasenyes a 5 pessetes en el C. N. R. y en els Centres de districte.

L'homenatge an en Guimerà

Crida

Als nacionalistes republicans de Catalunya

COMPANYNS:

El diumenge vinent tributarà tota Catalunya un homenatge d'admiració y amor al seu gloriós poeta y dramaturg, l'Angel Guimerà. La nostra patria, simbolisada en la bella diversitat d'estols nombrosos, en els quals tindran representació totes les classes, totes les idees y totes les activitats de la vida catalana, saludarà y aclamarà a un fill seu preclar y genial.

La manifestació del diumenge serà un esclat més de l'ànima catalana, viva y desperta. Serà una nova prova de l'existència y de la conciencia nacional de Catalunya, que en un matí primaveral de sol y de claror, farà ofrena de veneració y d'estimació a l'home insigne que tant ha contribuït a la renaixensa catalana, a l'art de la patria y a la gloria de Catalunya en estrangeres terres.

Es festa de l'Art y de Catalunya la Festa del diumenge. Per Catalunya y per l'Art han de fer-hi acte de presència els que sentin la Bellesa y la Patria.

Vosaltres, nacionalistes republicans, així els de les comarques catalanes com els de Barcelona heu d'assistir a l'Homenatge. Tots heu de portar-hi el vostre concurs entusiàstic. Tots heu de passar reverenciosament per davant de la noble figura del Poeta y heu d'acclamarlo com se mereix. Que totes les senyeres de les entitats nacionalistes republicanes de Catalunya siguin a l'Homenatge, fent flamejar els seus colors patriòtics entre la innumera multitud.

Companyns: sigueu el vinent diumenge, a les nou del matí, al Centre Nacionalista Republicà del Passeig de Gracia. Acudiu allí puntualment ab les vostres banderes. Pera depositar les ensenyes de les entitats amigues de fóra de Barcelona, El POBLE CATALÀ ofereix els seus balcons.

A Barcelona

Programa de les festes

Dia 23: A les deu del matí: Homenatge a la plassa de Catalunya, per les delegacions de les Diputacions y Ajuntaments, Societats Econòmiques, Científiques, Literàries, Choralis, Artístiques y Polítiques, Orfeons, Gremis y representacions estrangeres y de tota la vida corporativa catalana y representacions d'altres regions ibèriques.

L'Excm. Ajuntament entregarà al Poeta'l pergamí titl de fill adoptiu de Barcelona.

Els Orfeons y Societats Choralis, en número de dos mil choristes, cantaran el «Himne al Poeta», lletra d'En Guanyabens, música d'En Morera, dirigit per aquests, y la Banda Municipal d'aquesta ciutat dirigida pel mestre Celestí Sadurní interpretarà una marxa també original de l'esmentat mestre Morera.

A les quatre de la tarda: Festival a la plassa de Catalunya per les Societats choralis ab la cooperació de la Banda Municipal.

A dos quarts de sis: Inauguració en el parc de Montjuïc de l'estatua del protagonista del popular drama «Terra Bauxa» a la qual assistirà l'Excm. Ajuntament d'aquesta ciutat, la Comissió Executiva, l'autor de l'estatua de «Manelich», el llejast escultor senyor Montserrat y d'altres representacions.

A les deu del vespre: Sessió literària en honor a l'Angel Guimerà, a càrrec dels poetes joves, els quals li faran entrega d'un album testimoniant-li llur afecte y admiració.

Dia 24: A les nou del vespre: Funcions gratuïtes en diferents teatres de Barcelona, representantse obres del dramaturg homenatjat y llegintse estudis de les mateixes per distingits escriptors catalans.

Dia 25: A les nou del vespre: Funció d'honor en el teatre de Novetats, representantse, dirigida per l'Adria Gual, la primera tragedia donada a l'escena per l'Angel Guimerà «Gala Plàcidia».

Abans en Ramon Vinyes, llegirà un estudi de l'obra, la qual serà presentada ab gran esplendor, haventse encarregat tres decoracions noves als mestres escenògrafs senyors Vilumara, Moragas y Alarma, y Junyent.

NOTA.—Durant aquests dies y en diferents Societats de Barcelona's donaran funcions teatrals y conferencies estudiant l'obra del poeta festejat y se repartirà a totes les escoles de Catalunya, els cent mil exemplars del llibre compost de fragments de les produccions més capdals de l'Angel Guimerà, ab el retrat d'aquest y un prolegí den Joan Maragall.

La Comissió Executiva: Ignasi Iglesias, Dr. Martí Julià, Ferrán Aguiló, Enric Morera, Amadeu Hurtado, Josep Carner, Adria Gual, Ramon Vinyes, Pere B. Tarragó, Lluís Puigcerdà.

Comissió executiva

El primer acte acordat per aquesta Comissió en honor de l'excel·lent poeta-dramaturg, tindrà lloc a les deu del matí del diumenge, dia 23, a la plassa de Catalunya, al centre de la qual hi haurà aixecat la grandiosa tribuna, que's cons a treuix segons projecte del senyor Alarma. Pera'l millor orde y bona organització de l'Homenatge, aquesta Comissió se dirigeix a totes les corporacions, societats, estaments y representacions y particulars adherits y que s'adhereixin a l'acte, per medi de la premsa, y davant de l'impossibilitat de fer-ho directament, com hauria estat el seu desitg, senyalant el lloc de formació y orde de la comitiva, que serà com segueix:

A dos quarts de deu del matí del diumenge, dia 23, tots els que vulguin prendre part en la manifestació de l'Homenatge.

LA MODELO • Venta de joyas de todas clases a precio de ganga • Puertaferri, n.º 20, 1.º

Informació de Madrid

(SERVEI DE "EL POBLE CATALÀ")

LA PREMSA MADRILENYA

"EL UNIVERSO".

Adiueu en son article d'entrada per la defensa i protecció a la marina mercant i deu entre altres coses que fa vint anys que se veu preocupat a l'indústria marítima i a l'agricultura i que encara reconeix tot el món que una i altra necessiten protecció.

"EL PAÍS".

En son editorial, recordant els atropells de transients per tramvies i autobusos i els fallos dels tribunals en la majoria dels casos, diu que se sent la necessitat d'una llei d'indemnització per les víctimes de tals atropells, que podria dir-se llei d'accidents de locomoció.

"EL LIBERAL".

Dedica son article de fons a l'Exposició de Beilès. Arts pròxima a inaugurar-se a Madrid.

Se contol de l'indiferència ab que venen veient en aquesta capital dels catalans d'interès, mentre se presta en canvi gran interès a les festes de sport.

"EL IMPARCIAL".

No publica avui aquest periòdic article polític de fons.

En son lloc insereix una carta de Tànger que no conté cap notícia nova, limitant-se a fer comentaris sobre el resultat de la missió que portava l'embaixada espanyola que va arribar a Fez.

"LA GACETA".

Publica les següents disposicions: Decret referent a la rectificació del Cens que disposa que el 25 del corrent mes començin les operacions.

Sobre un pla de reclamacions que durarà des del 25 de juny fins el 4 de juliol, en el qual estan exposades les llistes i podran demanar-se les inclusions i exclusions.

Se concedeix el dret de reclamació davant de les Juntes provincials, les Audiències i els recursos davant del Suprem.

Reals decrets d'indult, entre els que figuren els següents de Barcelona: Isidre Puig Prieto, condemnat a 11 anys de presó major.

Francisco Pons Arroyo, condemnat a la mateixa pena.

Florencio Grau Trias, se li comuta per la de confinament lo restant de la pena.

Eleuteri Aparicio Valle, per la de 8 anys de presó correccional.

Serveis prestats per la guarda civil en la guarderia forçada durant el dia 14.

Ampliació a les tarifes combinades especials M. A. B. de P. V., per al transport de vins del regne i arrops i misteles per vagons complets.

Altra de la tarifa especial W. 5 dels ferrocarrils vascongs.

Altra de la tarifa especial número 8 del ferrocarril de Langreo.

Adició a l'especial número 1. P. V. del tramvia a vapor de Ronda del Gran a Castelló de la Plana.

LO QUE DIU EN JUNYO

«La Correspondencia» publica avui les següents manifestacions del senyor Junoy.

La Solidaritat diu-se va dividir, però demostrar que no era un partit polític i que tenia majoria electoral.

La democràcia era innecessària.

Solidaritat era una metàfora; la definició del Salmerón evitava tot dubte.

Respecte a la proporció numérica, era un fet comprovat que l'esquerra la tenia al seu favor.

En les eleccions del 1907 la dreta ho va reconèixer, acceptant la proporció de dos a cinc.

En los de desembre darrer ho va ratificar, acceptant un dels quatre llocs vagants.

En les darreres eleccions partits provincials celebrades desde que va fer la Solidaritat, la majoria i els candidats triomfants eren de l'esquerra.

No obstant, l'esquerra per excés, y la dreta per respecte, han produït l'agitació que ha donat per resultat el triomf del adversari, creant l'administració i govern de Barcelona.

Les conseqüències d'aquest error poden esser funestes, si no cuida d'atenuar-les el patriotisme d'uns y d'altres.

Per fortuna la dreta no ha perdut la serenitat davant de la derrota relativa que per la Liga signifiquen les eleccions darrer.

Y l'esquerra, en lloc de dormirse sobre les flors de la seva també relativa victòria, se prepara a una acció eficaç y intensa. Les línies generals de la qual han sigut traslladades magistralment pel senyor Hurtado.

Les esquerres van a la formació del partit republicà català únic, ab substanciai- tament nacionalista, pondent per principi la república federal, y les dretes formant un nucli vigorós ab vista a la política de resultats de cooperació constant ab els governs constituits dins de la legalitat vigent.

Les esquerres tenen la missió d'atraure a la col·lectivitat nacionalista als elements obrers.

Els resultats no li sé.

A l'intercanvi predilectes se corre'l perill de quel judici que sobre aquest punt s'emeta s'infinitat altre cop d'impressions o de pessimismes fatalsment bues i tues.

L'antidilectat no és epidèmia, com alguns creuen. El fenomen revestix caràcters endèmics. És per una part producte de tots els antics arxismes del republicanisme espanyol. Per altra part és obra d'una poderosa suggestió personal: de la suggestió vibrant de la vida, de la paraula, del gest mateix de l'Alexandre Lerroux.

El lerruixisme mor però no's conveys; segueix an en Lerroux y abomina als republicans que no tenen els seus enemics; res li fa efecte: ni l'absència del capdell, ni les divisions intestines, ni l'apropiació apocòptica de l'esquerra solidaria o ferit a la massa les principis d'un clar sentit radical, depurat de tota reminiscència conservadora y de tota aspiració doctrinària: l'avenç d'una acció ardent y aiable, com un dels cant d'idealitat.

no s'ha vist en la lluita. Això serà, si's vol, fatal per a les oligarquies governants, y per al règim, com ha dit en Romanones; però, imparcial y just, a prova de desconfiança y d'excusacions, majors y menors, se precisa declarar honratment que això, si no es un principi de regeneració o de revolució desde dalt, s'hi sembla molt.

LO DEL "CU-CUT".

«El País» reproduïx part de l'article de «La Tribuna» sobre indemnització al «Cu-Cut» y diu que l'indemnització s'ha donat al catalanisme més fraccat, més enemic d'Espanya y de l'exèrcit, a manera de desagravi, y no's va donar a «El Resumén», a «El Globo», ni a «La Veu».

Sols al més procs y menys espanyol, l'únic cos que va justificar l'arrestat de l'alei dels quals varen assaltar, aquest és l'indemnitzat.

«El País» reproduïx l'article de «La Tribuna» sobre indemnització al «Cu-Cut» y diu que l'indemnització s'ha donat al catalanisme més fraccat, més enemic d'Espanya y de l'exèrcit, a manera de desagravi, y no's va donar a «El Resumén», a «El Globo», ni a «La Veu».

Sols al més procs y menys espanyol, l'únic cos que va justificar l'arrestat de l'alei dels quals varen assaltar, aquest és l'indemnitzat.

«El País» reproduïx l'article de «La Tribuna» sobre indemnització al «Cu-Cut» y diu que l'indemnització s'ha donat al catalanisme més fraccat, més enemic d'Espanya y de l'exèrcit, a manera de desagravi, y no's va donar a «El Resumén», a «El Globo», ni a «La Veu».

Sols al més procs y menys espanyol, l'únic cos que va justificar l'arrestat de l'alei dels quals varen assaltar, aquest és l'indemnitzat.

«El País» reproduïx l'article de «La Tribuna» sobre indemnització al «Cu-Cut» y diu que l'indemnització s'ha donat al catalanisme més fraccat, més enemic d'Espanya y de l'exèrcit, a manera de desagravi, y no's va donar a «El Resumén», a «El Globo», ni a «La Veu».

Sols al més procs y menys espanyol, l'únic cos que va justificar l'arrestat de l'alei dels quals varen assaltar, aquest és l'indemnitzat.

EL TIFUS

L'interventor de l'Hospital de Sant Joan de Déu ha contrat el tifus, trobant-se molt greu.

A l'Hospital hi ha 322 atacs.

ELS BLATS

El senyor Besada ha dit avui parlant dels drets aranzels del blat, que de 49 provincies, 48 són oposades a la supressió.

El ministre's mostra també oposat a la supressió temporal dels blats, perquè la cultura's presenta en condicions immobilitzables.

DE FOMENT

A un dels primers Consells de ministres portarà el Foment el pressupost extraordinari.

SUBASTA

El 27 de maig se verificarà a Girona la subasta pels la construcció d'un tros de carretera del ocl de Joses a Campdevànol.

ADJUDICACIÓ D'UNA SUBASTA

La Compañia dels ferrocarrils del Nord tenia oberta una subasta pels la construcció d'una estació de viatgers a Valencia y ha sigut adjudicada a la Societat Catalana de Crèdit, que rebaxarà el 13 per 100 de lo pressupostat.

Se diu que hi havia societats valencianes que oferia una rebaxa del 20 per 100.

FIRMA D'HISENDA

Reformant el reglament d'investigació de propietats de l'Estat.

Examinat de les formalitats de subasta, les obres que s'han de realitzar en l'arxiu de la delegació d'Hisenda de Sevilla.

ELS FLEQUERS

Al Teatre Espanyol s'ha celebrat la reunió preparatoria del Congrés de fabriquers de pa.

Ha presidit el delegat de Salamanca. S'han llegit els temes de que s'ha d'ocupar el Congrés.

Després s'ha celebrat un lunx.

DE VALENCIA

Valencia.—L'arxibisbe y alguns regidors han visitat als comandants de creuer francesos «Justicia» y «de l'angles «Abdante», retornant-los la visita que aquests els feren.

Se troben també en aquestes algunes el creuer «Catalunya» y el destructor «Oso».

S'estrena l'arribada d'un barco de guerra italià.

«Demà arribarà a Valencia l'embaixador de França a Espanya M. Revoll.

«Han comensat els treballs pels l'instal·lació d'un arc a la plaça dels Caixers, dedicat al rei».

«Ha arribat president de Mahó, a bord del vapor «Monte Toro», una expedició composta de 128 turistes.

«Ha arribat el balandre «Crimen», propietat de Barcelona, que ha de pendre part en les regates organitzades ab motiu de la visita del rei a aquesta capital.

«En l'Exposició segueixen adelantant els treballs pels ultimars les insa'ccions.

DE BILBAO

Bilbao, 18.—En el teatre Olimpia se promougué aut un escàndol ab motiu dels exagerats barrets de les senyores.

Davant les protestes dels homes moltes acceptaren a treures el barret y foren ovacionades; però altres se negaren, per lo qual reformat l'escàndol contra elles.

S'intrompí la representació y tingué guanyadors tols. L'ocurrí M. Revoll. San Pedro demana desde l'esquerra a les senyores que's regressen els barrets, puig els homes tenen raó. Acostren a això les senyores y restablira la calma continua la representació.

DE CANARIES

Les Palmes.—La Societat Econòmica d'Amics del País acordà quel mes de abril de l'any pròxim s'efectuï una expedició a la Península pels elements econòmics de Canaries, presidida pel senyor Vega Grande, president de dita entitat.

Formaran l'expedició representants de les Cambres de Comerç y Agrícoles, associacions econòmiques y de la premsa.

«Es objecte d'unsanims elogis l'orde que per telegrama ha donat el ministre de Foment pels que's construïx pels administració una carretera a la illa de Fuerte Ventura, a l'objecte de remeiar la misèria que allí's sent».

S'espera que'l Govern resolgui favorablement en definitiva la petició formulada pels l'expedició de les algues de dita illa.

DE MARINA

Avui han complimentat al ministre de Marina, els agregats navals de les embaixades d'Anglaterra y Rússia.

El senyor Ferrández y l'alt personal del ministeri estan molt enfeïnats en la reorganització dels serveis del marxiu i l'alt.

Tot el matí ha estat un notari treballant en el ministeri ab representants de la Societat Espanyola de Construcció Naval, pels la redacció de l'escritura d'adjudicació de la nova escuadra.

Dita escriptura quedarà acabada aquesta setmana.

El ministre conferirà ab l'enginyer y ab un funcionari de dita Societat, els quals marxaran avui a Cartagena pels preparar l'estudi dels treballs que han de ferse en aquell arsenal.

En el ministeri de Marina se nota moltíssim moviment.

preparar l'estudi dels treballs que han de ferse en aquell arsenal.

En el ministeri de Marina se nota moltíssim moviment.

DATOS ELECTORALES

Encara no ha pogut acabar el ministeri de la Governació l'envi dels dats que demana'l senyor Moret sobre les títimes eleccions municipals, pels explicar una interpel·lació en el Congrés.

DE MELILLA

Melilla.—Ha retornat a aquesta plaça el general governador senyor Marina, a qui esperaven el general don Pere del Real, altres generals y quetes y oficials y molt públic.

El general Marina se mostra molt reservat.

Tres pescadors trobaren en el cap Tres Forcas un monstre marí, que serà enviat al Museu d'Historia Natural de Madrid.

Té tres metres de llarg y el seu cap es com el del tiburó, però sense densa.

INTOXICACIÓ

Aquesta tarda al districte del Palat, a Madrid, 19 persones han resultat intoxicades per haver begut llei adulterada.

EL "DIARIO UNIVERSAL".

Aquest diari califica d'intolerable l'actitud i els ademanos ab que ha contestat el senyor Romero, aquesta tarda, al parlarse al Congrés de la qüestió del «Cu-cut».

Diu que l'ocupar el banc blau, imposa correcció y moderació.

COMPRA D'UN PALAU

La premsa diu que la compradora del palau del marquès de Casa-Riera, es una casa anglesa, propietaria de casinos a Nice, Pau y un altre que's construïx a San Sebastián.

ELS DIPUTATS NOVELLS

Els diputats que ho són per primera vegada, s'han reunit avui al Congrés pels protestar de que la reforma provincial els hi negui aptitud pels desempeñar el càrrec de governador.

No han adoptat cap acord, pels haverhi divergències de criteri.

COLISSIO

Irún.—Entre pescadors francesos y espanyols ha tingut lloc una colissió.

Els ànims estan excitadíssims.

LA TISI

Un metge de Guadalajara ha presentat un informe a l'Academia de Medicina, dient que havia descobert un suero pels curar la tisi.

SOBRE UNES DECLARACIONS

Els ministerials comentaven, al Congrés, molt satisfets, els elogis que'l senyor Junoy, fa del senyor Maura, en les declaracions que abans hem comunicat.

MATCH CICLISTA

San Sebastián.—S'ha celebrat el math ciclista, entre Durán, campió d'Espanya, y Berchicot, campió de França, havent resultat guanyador aquest darrer.

EL SENYOR LA CIERVA

«La Correspondencia» d'aquesta nit, assegura que'l senyor La Cierva ha abandonat el saló de sessions visiblement excitat.

A un grup de diputats ministerials que ha trobat en un passadís els hi ha dir: «estan completament equivocats si creuen complir ab el seu dever xerrant. Pels governar, es indispensable que hi hagi disciplina en la majoria».

«Els ministerials estan molt disgustats pels llenguatge incorrecte del ministre de la Governació».

DESGRACIA

Córdoba.—A la mina de Navalvillar, un despreniment de terres ha causat la mort y ha ferit a alguns obrers.

MÉS DEL "CU-CUT".

«Espana Nueva», comentant l'assumpte del «Cu-Cut», demana que desapareixin pels sempre's donados de los repúblics, pels que no's repetiran casos semblants.

BISBE PROTESTANT

Un periòdic afirma que aviat estaran resoltes les dificultats econòmiques que s'ovopen a l'establiment a Madrid d'un bisbe protestant.

DE RETORN

Ha arribat a Madrid el senyor Acedrate, de retorn de la seva excursió a les provincies del Nord.

CONFERENCIA

Al Centre Iber Americà, el senyor Deschamps ha donat una conferencia, davant de nombrosa concorrencia, sobre la política desenvolupada pel general Mitre a la República Argentina.

Ha fet l'elogi del general Mitre, dient que ha estat l'america que ha treballat, ab major eficacia, en prò dels milions d'europeus emigrats a America, aont s'han regenerat per medi del treball.

Ha estat molt aplaudit.

NOTES PARLAMENTARIES

El divendres se reunirà, al Senat, la minoria liberal pels pendre acord respecte a l'actur del Govern pels pretén que s'aprovi la part provincial del projecte de règim local, abans de les vagances d'estiu.

El dissabte's reuniran els demòcrates pel marxiu objecte.

«L'interpel·lació del senyor de Buen sobre la qüestió del Marroc, s'ha aplaïssat demà pels una mala intel·ligència ab la taula del Senat».

«En Maura està disgustadíssim pels la falta de disciplina de la majoria».

Havia circulat uns avisos telegràfics, recomanant l'assistència a les sessions avui y demà, y únicament han arribat una cinquantena de diputats. La major part, després de fer acte de presència, a la primera hora de la sessió, com de costum, se'n han anat a passejar donant lloc a que la sessió tingués que aixecarse, per falta de nombre de diputats.

En Maura ha ordenat a la presència del Congrés que circuli uns nous avisos cominatoris, remarcant la necessitat de enobrir la disciplina.

«En Canalejas ha passat la tarda al Senat excitant als demòcrates pels que accentuïn l'oposició al projecte de règim local».

Personalment ha redactat algunes esmenes.

«Ha estat aplaïssada novament la discussió de les reformes de Correus».

DEMA'S DISCUTIRÀ EL PROJECTE DE COMUNICACIONS MARÍTIMES.

EL SENYOR CANALEJAS

S'assegura que, durant la recepció que s'ha celebrat a Palat, el senyor Canalejas va manifestar el seu propòsit de

que la minoria democràtica del Senat re-marqués la campanya d'oposició contra'l règim local y altres projectes.

DESCARRILAMENT

Segovia.—Prop de l'estació de Yangüa ha descarrilat el tren ràpid d'Irún, a causa d'un despreniment de terres.

El maquinista y el fogoner han resultat ferits.

El tren ha pogut retrocedir fins a pendre la línia d'Avila.

Arribarà a Madrid a les 5 del matí.

Entre'ls viatgers s'ha produït gran pànic, haventhi alguns contusos.

CONGRES

El senyor Dato obre la sessió a tres quarts de quatre.

En el banc blau els senyors Figueroa, Besada, La Cierva y Sánchez Guerra. S'aprova l'acta.

Procs y preguntes.

El senyor Llinón dirigeix un prec al ministre de la Governació sobre assumptes electorals a la provincia d'Huelva.

El senyor Romero pregunta si's va a habilitar els hospitals que'l senyor La Cierva va oferir en un debat anterior sobre la salut pública.

Pregunta també si es veritat que dels fons de Governació s'ha donat diner a l'impremta del periòdic «Cu-cut» pels que fassi les repulacions que necessiti.

El senyor La Cierva contesta en breus paraules dient que no té que contestar sobre assumptes que són de caràcter privat y secret.

El senyor Romero se molesta pels la sequeüat ab que'l ministre li ha contestat y perque un gest despectiu.

El senyor Dato, agitant la campanya, diu que'l ministre ha contestat convenientment ab arreglo al reglament.

El senyor Romero.—Bé; doncs jo no'm mereixo una contestació com aquesta y onsi que la pregunta la faig ben alt que s'entén el país, pels que se salga de desdel ministeri de la Governació se dona diner pels un periòdic que ha atacat a la patria y a l'exèrcit.

El senyor La Cierva diu que amparat en el reglament pot donar la contestació que li acomodi o no donarne cap y ha notat que desde fa algun temps el senyor Romero ha pres el costum de formular preguntes sense antelaciones previant.

Jo—afegix el senyor La Cierva—no he fet cap gest y en quant a la subvenció al «Cu-cut» me basta ab oposar la més rodona negativa.

El senyor Romero.—Està bé; però en lo successiu jo empleurà ab el ministre de la Governació el procedir que'm sembla més oportú.

El senyor Dato.—Ja he sentit S. S. que per part del ministre no hi ha hagut cap indicació desagradable.

El senyor Romero.—El gest ha pogut apropiar tota la Cambra y aquí està la minoria liberal que assenteix en les meves paraules.

El senyor Dato.—Queda acabat l'incident.

Orde del dia.

Se procedeix a aprovar un projecte de parereta y al preguntar un secretari si queda aprovat, el senyor Romero demana que's compti'l nombre de diputats y se tanquin les portes del saló. (Rumors.)

El senyor Dato.—Vengo a tots els diputats que s'asseuen en els seus escons pels procedir al recompte.

Així ho fan els diputats, però al vent que n'entren alguns dels liberals y alguns republicans protesten.

